

Zaměřeno na Království

Roč. 6 č. 1

Anthony Buzzard, editor

Říjen, 2003

Odpověď na námitku

Archie Faul (*Journal: News of the Churches of God*, 31. července 2003) se zmiňuje o "těch ostatních unitářích", čímž má na mysli ty netrinitáře, s nimiž nesouhlasí v otázce takzvané **preexistence Ježíše**. Nejprve považují za moudré upozornit, že **sociniánská christologie**, se kterou nesouhlasí (**socinianismus** je učení, že Boží Syn vznikl v lůně své matky, a tedy vznikl v té době), není žádnou novou podivností, která se objevila v loňském roce! Jedná se o starobylou a dobře podporovanou minoritní tradici v dějinách křesťanství. Tato forma antitrinitářství, která tvrdí, že Ježíš vznikl v lůně své matky jako Syn Boží, navazuje na biblickou christologii.

Tento pohled na Božího Syna se nedopouští chyby, že by vycházel z izolovaných veršů z Janova evangelia. Odvolává se *nejprve* na Matouše a Lukáše a sleduje starozákonní obraz přicházejícího Mesiáše a *budoucího* Božího Syna (2 Sam 7:12-17; Ž 2:7; 89:26-29; Dt 18:15-18; Sk 3:22; 7:37 atd.). Ve Starém zákoně se neobjevuje ani slovo o Mesiáši, který *je živý již před svým zrozením*, a u Matouše či Lukáše se neobjevuje ani slovo, které by tento obraz narušovalo.

Kromě toho 1. kapitola listu Hebreům usilovně vyjadřuje myšlenku, že Mesiáš není anděl a nikdy jím nebyl. Ve skutečnosti *Bůh promluvil skrze svého Syna až v novozákonní době* (1:1-2). To ovšem proto, že Syn ještě neexistoval. Matouš a Lukáš nás učí věřit v Božího Syna, který se poprvé objevuje v Marii, a to v čase před zhruba dvěma tisíci lety - ne dříve.

Matouš ve své první kapitole pojednává o "původu" Ježíše (všimněte si řeckého slova *genesis* v nejlepších MSS v Mt 1:18). To, co Matouš popisuje, je *počátek* nového stvoření, nová Genesis. Chce, abychom pochopili *původ* Božího Syna. Podle anděla se tak stalo, když Maria otěhotněla tak, že "to, co se v ní zrodilo [působení Otce], je z Ducha svatého" (Mt 1:20). Zplodit znamená přivést k existenci, vytvořit.

Lukášovo líčení je stejně záměrné a jednoznačné. Gabriel v Lukášově evangeliu 1:35 oznamuje: "Právě proto (*dio kai*) bude to svaté, které je zplodeno, na-

zýváno Synem Božím." Tak to je: Syn Boží je pro nás definován. Je Synem Božím kvůli zázraku v matčině lůně.

Ježíš je Boží Syn na základě historického zázraku - všimněte si příčinné souvislosti - zázraku, který Bůh vykonal v Marii. Gabriel jako mistr teolog vysvětlil, jak, proč a kdy je Ježíš Božím Synem. Učenci různých denominací se shodují na zřejmé skutečnosti, že Matouš ani Lukáš nepopisují proměnu *již existujícího Božího Syna* v plod, což je nesmírně komplikovaný pojem vyžadující mnoho rozpracování. To, co Matouš i Lukáš popisují, je *vstup do existence*, geneze Božího Syna. To skutečně není složité. Složitým se to stane pouze tehdy, když se někdo rozhodne těmto nedostižným vyprávěním odporovat a použije k tomu Jana.

Jan je však stejně unitářský jako jeho kolegové evangelisté. Věří, že Bůh je jedna osoba, Otec svého Syna Ježíše. Otec je "jediný, kdo je skutečně Bůh" (Jan 17:3), a Ježíš kategoricky popírá, že je Bůh, a tvrdí, že je nejvyšším příkladem toho, kdo *zastupuje* a zrcadlí svého Otce, jediného Boha (Jan 10:30-36). Srovnává se s lidskými soudci Izraele, kteří v menší míře zastupovali jediného Boha.

Když přicházíme k Janovu evangeliu 8:58: "Dříve než byl Abraham, já jsem on", musíme se rozhodnout, zda budeme odporovat Starému zákonu a podání Matoušovu, Lukášovu, Skutkům apoštolů a Petrovu toho, kdo Ježíš je.

Základním pravidlem studia Bible je číst slova Písma v jejich bezprostředním kontextu, v širším kontextu (celá Bible) a především v jejich židovském kontextu prvního století (je velmi amatérské číst slova pouze ve světle použití ve 20. století). Zde jsou nutné určité základní znalosti a dovednosti, stejně jako svědectví zbytku Bible. Nejprve je moudré prozkoumat několik

V tomto čísle časopisu

Ježíš, Syn Boží, ne Bůh Syn 3

Mojžíš a Eliáš při proměnění 6

Jasně uvažování o spáse 6

výskytů výroků "Já jsem" u Jana. První výskyt je obzvláště důležitý. Ježíš hovoří se ženou u studny, která mu připomíná, že přichází Mesiáš - ne "Bůh Syn", ale **Mesiáš**. Ježíš pak říká: "Já jsem, totiž ten, který k tobě mluví" (Jan 4:26).

Umění překladu vyžaduje, abychom řeckému textu dali smysl v cílovém jazyce, a tak překladatelé tento výrok přeložili takto: "Já jsem ten, který s tebou mluví." Výraz "já jsem **on**" je zde i jinde ekvivalentem řeckého "já jsem". Přidání slova "on" není chybou překladu. Je to správný překlad, který dává smysl slovům v češtině.

Nyní si tuto informaci přeneseme do Janova evangelia 8:58, kde Ježíš říká: "Dříve než byl Abraham, já jsem **on**." Již opakovaně prohlásil, že je Mesiáš, a nikdy neřekl, že je Bůh, což by bylo absurdní vzhledem k jeho pevné víře v unitární monoteismus judaismu (Marek 12:28 a dále).

"Dříve než byl Abraham, já jsem on [Mesiáš]." To je zcela pochopitelný odkaz na skutečnost, že celý svět byl stvořen kvůli Mesiáši, který ztělesňuje velký Boží plán spásy. Nejenže, říká Ježíš, Abraham dychtivě očekával den příchodu Mesiáše, ale *ještě před Abrahamovým narozením* byl Ježíš "ten, Mesiáš". On byl důvodem celého stvoření. Petr řekl totéž jinými slovy: "Beránek byl předzvěděn před založením světa" (1 Pt 1:20; srov. Ef 1:4; 2 Tim 1:9; Zj. 13:8).

Uvedme další svědky tohoto názoru, který má tu velkou přednost, že není v rozporu s christologií Matouše a Lukáše a zbytkem Bible: "To, že absolutní užití slova 'já jsem' nemusí mít konotace božství, je zřejmé z jeho užití u slepého muže v Jan 9:9. Ježíšova slova tedy nebyla jednoznačným potvrzením božství" (H. H. Rowden, *Christ the Lord*, s. 172).

Robert Young, LL.D. (ze slavné *Young's Concordance*), uvádí, že "'Já jsem on' je tvrzení, že jsem Mesiáš, a neznamena ani božství, ani preexistenci: 'Před Abrahamovým příchodem jsem já', tedy zaslíbený Mesiáš. Jednoduchou frází 'já jsem' Ježíš použil patnáctkrát a ve všech případech (kromě přítomného, Jan 8:58) je v běžné verzi přeložena jako 'já jsem on' nebo 'to jsem já'. Viz Mt 14:27; Mk 6:50; 14:62; Lk 21:8; 22:70; 24:39; **Jan 4:26**; 6:20; 8:24, 28; 13:19; 18:5, 6, 8" (*Young's Concise Commentary*, komentář k Jan 8:58).

Britský biblický teolog Dr. J. A. T. Robinson z Cambridge, o němž F. F. Bruce řekl: "Síla Johna Robinsona spočívá ve zkoumání NZ, do něhož vnáší živou a dobře informovanou mysl, které příliš nebrání úcta k aktuálně přijímané moudrosti" (korespondence s pisatelem z 13. března 1981), komentuje Jan 8:58:

Ztotožnění Ježíšových výroků 'Já jsem' s 'Já jsem' z knihy Exodus považují za chybný výklad textu. Z výroků 'já jsem' v tomto evangelii [Janově] ty s predikátem 'já jsem chléb života', 'dveře', 'cesta', 'dobrý pastýř' atd. rozhodně neznamenaají, že subjektem je Bůh. Jak správně říká Barrett, 'ego eimi' ['já jsem'] nezotožňuje Ježíše s Bohem, ale upoutává na něj co nejdůrazněji. 'Já jsem ten, na kterého se musíte dívat a kterému musíte naslouchat, chcete-li poznat Boha'" (*Comm. on John*, str. 342). Z "absolutních" užití *ego eimi* většina jednoduše stanovuje identifikaci: "Já jsem **on**". Tak je tomu v **4:26** (Mesiáš, o kterém mluvíš); 6:20 (potvrzení Ježíšovy totožnosti v noci na jezeře, přesně jako v Mk 6:50, Mt 14:27); 9:9 (na rtech nikoli Ježíše, ale slepce) a 18:5-8, "já jsem váš člověk" při zatýkání (srov. Sk 10:21), i když u zatýkajících vyvolává úctu (nikoli reakci na rouhání).

Stejně použití je ve scéně vzkříšení v Lk 24:39: 'to jsem já sám'... Tři další výskyty, Jan 8:24, 28 a 13:19, jsou podle mého názoru v NEB správně vykládány jako 'já jsem, co jsem', totiž pravda o tom, co skutečně jsem. Nenese s sebou implikaci, že je Jahve (vskutku, zvláště v posledních dvou případech je zde kontrast s Otcem, který ho poslal), ale naopak '**Kristus, Syn Boží**'." (Srov. E. D. Freed, "EGO EIMI in John 8:24 in the Light of its Context and Jewish Messianic Belief", *JTS* 33, 1982, s. 163-167, který tvrdí, že tato fráze je specificky mesiášská).

Barrett je v tomto bodě neobvykle důrazný. S odkazem na 8:28 píše: 'Je prostě nepřijatelné, aby Ježíš říkal: "Já jsem Bůh, nejvyšší Bůh SZ, a být Bohem, dělám, co se mi řekne," a na 13:19: "Já jsem Bůh a jsem zde, protože mě někdo poslal."'

J. A. T. Robinson pokračuje:

To, že si Ježíš osobuje **božské jméno**, není v tomto evangelii nikde uvedeno ani naznačeno. Ani Židé ho z toho neobviňují - pouze z toho, že nazývá Boha svým vlastním otcem, a tím naznačuje rovnost s Bohem (nebo jak to vykládá H. Oldberg na základě rabínských paralel, vzpurná nezávislost je 'stejně dobrá jako Bůh', 5:18). To, co považují za rouhání, když ze sebe dělá 'boha' v 10:33, je opět objasněno jako nepochopení toho, že Ježíš sám sebe nazývá 'Božím synem' ... To nejhorší, co se o něm dá říci u soudu, je,

že tvrdil, že je 'Božím synem'" (Robinson, *Priority of John*, s. 385-387).

Možná bude pan Faul souhlasit, že výroky "Já jsem on" neznamenají "Já jsem Bůh". Jen ho vyzývám, aby v argumentaci zvažil masivně důležitá svědectví Starého zákona, Matouše 1:18-20, Lukáše 1:32-35 a zjistil, zda neexistuje způsob, jak sladit Jana se zbytkem Nového zákona. "Skála, která je následovala" (1 Kor 10:4), to nebyl Ježíš preexistující, ale starozákonní typ přicházejícího Krista. To řekl Pavel, ne já. 1 Kor 10:11 říká, že mluvil "typicky", "v typech". Pavel uvádí svůj vlastní komentář.

Za posledních třicet let, co jsem vystoupil z Armstrongova hnutí, jsem se naučil, že jsme byli často handicapováni naším amatérským přístupem k Bibli a následnou neznalostí dalších možností v otázce, kdo je Ježíš, která je pro nás všechny velmi důležitá. Konec konců jsme byli vychováni k tomu, abychom si mysleli, že všichni učenci mají tendenci být blázní! Ale kdo jsme byli my, vyzbrojeni Králem Jakubem a Strongovým slovníkem, abychom měli takovou důvěru?

Ježíš, Syn Boží, ne Bůh Syn: Jak zbožná fikce nahradila biblický fakt.

Zdá se, že církevní veřejnost se jen málo zajímá o zarážející a zamotané doktrinální spory táhnoucí se zhruba tři a půl století a které jí vnukly pohled na Boha jako na "tři osoby v jedné podstatě".

Toto často krutě prosazované dogma za sebou zanechalo stopy zkázy, exkomunikace a honu na kacíře. To vše není v souladu s Ježíšovým duchem, který se nikdy nepokoušel vymýtit heretiky. Spíše je prosil, stejně jako Pavel, aby věřili pravdě. Jan Kalvín však - a to je právě 450. výročí této strašné události - nařídil pomalu upálit na hranici mladého španělského teologa. Proč? Protože Michael Servetus se nemohl s čistým svědomím přihlásit k nebiblické představě, že Ježíš je "věčný Boží Syn". Pevně věřil, že Ježíš je **Synem Věčného Boha**. Tento strašlivý a nesmyslný brutální čin Kalvína se odehrál 27. října 1553. Slavnosti na památku Servetovy hrdinské smrti se letos konají v několika hlavních městech.

"Věčně plozený Boží Syn"? Odkud se vzalo to ohromující kolečko v doktrinálním stroji, které požadovalo exkomunikaci a dokonce smrt všech svědomitých studentů Bible, kteří o tom pochybovali? Kdo nezná historii, může opakovat její chyby. Jistě proto náš vzdělávací systém trvá na tom, aby se naše děti učily o růstu americké civilizace, o jejích chybách i triumfech. Kolik inteligentních návštěvníků kostela má však sebemenší představu o dějinách teologie a o naukách, pod jejichž záštitou se týden co týden scházejí? Proč se neříkají kázání, která by lidi informovala?

Jsmo přesvědčeni, že odhalení skutečných faktů o vývoji dogmat by mohlo být bolestně ponižující. Fakta jsou taková, že Nový zákon, a Starý zákon, z něhož NZ vychází, se přihlásily ke klasickému pohledu na Boha jako na jednotu. Bůh byl v hebrejské Bibli znám jako jedna osoba, tisíckrát tak byl označen osobními zájmeny v jednotném čísle. Jak poznamenal Dr. Leonard Hodgson, který v roce 1950 přednesl Croalloyv přednášky v Oxfordu: "Monoteismus judaismu byl tehdy, stejně jako je dodnes, unitární" (tj. Bůh je jediná osoba, nikoli tři osoby). To je skutečně zřejmý fakt, který je dostupný všem, kdo znovu vezmou do ruky Starý zákon a budou tuto otázku zkoumat. Deuteronomium 6:4 bylo kardinálním náboženským principem všech, kdo se snažili milovat Boha vesmíru a sloužit mu, uctívat ho celou svou myslí, duší a silou. Tato slova vštěpovala mladým i starým lidem základní pravdu veškerého zdravého náboženství: "Slyš, poslouvej, Izraeli, Pán, náš Bůh, je jediný Pán." *Šema* (poslouvejte), *Jeesrael*, *Adonaj* (Pán) *Elohenu* (naš Bůh), *Adonaj echad* (je jeden Pán).

Ne dva Páni. Ne tři nebo více Pánů, ale jeden Pán. Za to byli židé a nesouhlasící křesťané krutě pronásledováni vykladači pozdějšího trinitárního učení, které vymysleli postbibličtí "církevní otcové" v průběhu tří a půl století.

Pro Žida Ježíše byla Pátá kniha Mojžíšova 6:4 jeho krédem. Když se mladý zákoník, který hledal Mistrovo stanovisko k tomuto základnímu dogmatu, zeptal na první a nejdůležitější příkaz, Ježíš tento text cituje (Mk 12:28nn), čímž vyhlásil křesťanské vyznání víry, které se ani v nejmenším neodchyluje od unitářského vyznání Izraele.

Filozoficky smýšlející postbibličtí křesťané se však s tímto základním principem víry nespokojili. Byli silně

ovlivněni druhem novoplatonismu, který ve druhém století pronikl do "sofistikovaného" (což je někdy ekvivalent učeně zmateného!) intelektuálního světa řeckého myšlení. V tehdy populární filozofii byl tedy jediný Bůh daleko od světa, který stvořil. Bylo třeba vytvořit spojení mezi nebem a zemí. Jak toho lze dosáhnout? Předpokladem existence "druhého Boha" (nejranější církevní otcové skutečně používali tuto nebezpečnou frázi). Tento druhý Bůh byl podle Justina Mučedníka, křesťanského mluvčího z poloviny 2. století, uveden v existenci Jediným Bohem v prehistorických dobách s cílem stát se původcem prvního stvoření. Jinými slovy, Logos byl v Genesis 1 podřízeným Stvořitelem.

Tento teologický posun měl katastrofální následky, ze kterých jsme se nikdy nevzpamatovali. **O "druhém Bohu", Logu, se říkalo, že je Synem Božím v pre-existenci.** Tento předlidský, předdějinný Syn byl prohlášen za toho, kdo se proměnil v plod, zosnoval své vlastní narození a vynořil se jako pseudo-lidská osoba, Syn Boží. Bylo řečeno, že se narodil *skrze* Marii, a nikoli (jak říká Matouš) *z* Marie (Mt 1:16).

Jakmile se Boží Syn promítl zpět mimo své vlastní narození - což je samo o sobě bizarní představa - vyvstal složitý problém, kdo přesně Syn byl a je. Ukázalo se, že je neřešitelný, a nekonečné tahanice o to, jak jej vyřešit, nakonec umlčelo státní nařízení za císaře Konstantina. Bylo rozhodnuto, že Boží Syn je "věčně plozeným" druhým členem trojjediného božství. Před svým narozením z Marie existoval od věčnosti, a přesto byl "zplozen jako Syn", avšak bez počátku. Prostý význam slov v Bibli i mimo ni byl potlačen v zájmu teologické "sofistikovanosti" odpovídající řeckým filozofickým vzorcům a terminologii.

Brilantní popis tohoto udivujícího střetu idejí naleznou čtenáři v knize Richarda Rubensteina *When Jesus Became God* (Když se Ježíš stal Bohem). Domníváme se, že všichni čtenáři bez předsudků budou přesvědčeni, že vývoj této nové nehebrejské definice Boha byl na hony vzdálen vznešené jednoduchosti Ježíšova unitárního monoteistického vyznání (Mk 12:28nn; Jan 17:3 atd.).

Historii píše vítězové. Takzvané Athanasiánské vyznání víry, které prosazovalo nebiblickou víru o Bohu jako třech nestvořených osobách tvořících jednu božskou podstatu, bylo zapsáno do ústavy církve a tak je

tomu dodnes. Na odpůrce tohoto pozoruhodně složitěho pojetí Boha se od té doby pohlíží s podezřením a jako na rozvraceče podstaty náboženství.

Pozorný čtenář historie a teologie však brzy zjistí, že nesmírně významné osobnosti propůjčily svůj obrovský talent k tomu, aby varovaly veřejnost, že se ocitly v zajetí podivné filozofické koncepce, podle níž je Bůh Tři, a přesto paradoxně Jeden. Svědčí o tom úsilí sira Isaaca Newtona, Johna Milтона a Johna Locka a mnoha dalších, kteří vyjádřili nejostřejší protest proti tomu, že církev ztratila první zásadu zdravého náboženství - že Bůh je Jedna osoba. (Často museli psát tajně, protože se obávali, že je církev veřejně odsoudí.)

Přesvědčil by vás následující argument, který je hlavním stavebním kamenem trinitární teologie?

Byl to nesmírně příčinnivý "církevní otec" Origenes (185-254 n. l.), kdo navždy zapsal do teologie myšlenku, že Boží Syn *nezačal* v lůně Marie jako produkt zázračného Božího stvořitelského činu, ale ve skutečnosti existoval jako Syn od věčnosti.

Jak se podařilo dosáhnout tohoto *tour de force* (husarského kousku)? Docela jednoduše - zničujícím zacházením s jazykem, takže jeho zřejmý význam byl zavražděn. Tváří v tvář nesmírně důležitému mesiášskému textu v Žalmu 2:7, kde Bůh Izraele jako prorocství oznámil, že jeho Syn byl "dnes zplozen", Origenes pouze mávl svým teologickým proutkem nad těmito vznešenými, nevinnými slovy a napsal (všimněte si, prosím, otřesných faktů!): "Ty jsi můj syn: Dnes jsem tě zplodil." - To říká Synovi Bůh, **u Něhož je všechen čas dnes**, neboť u Boha není večer, jak se domnívám, a není jítro; nic než čas, který se táhne spolu s jeho nezačínajícím a neviditelným životem. Den [v Žalmu 2] je 'dnes' u toho, v němž byl Syn zplozen, a **tak počátek jeho narození [Syna] není nalezen, jakož ani jeho den**" (Origenes, *Komentář k Janovi*, kniha 1, 32).

Je to jasné? Origenes byl při konfrontaci se slovy "Dnes jsem tě zplodil" v jistých rozpacích, protože jeho rozvoj trinitarství vedl k představě, že Syn byl *věčně plozen*. Bible však říká "dnes". Origenes se s touto výzvou vyrovnal. Jednoduše dogmaticky tvrdil, že když Bůh, který je věčný, říká "dnes", nemůže tím myslet "dnes", ale ve skutečnosti myslí "ve věčnosti". Trik byl dokonán a pozdější vrstvy trinitárního vývoje

byly postaveny na tomto úžasném odmítnutí Písma, které vymyslel filozoficky smýšlející Origenes.

Pavel nebyl řecký filozof a ani jeho Mistr Ježíš nebyl řecký filozof. Pavel cituje Žalm 2 ve Skutcích 13:33, kde připomíná svým posluchačům "dnes", v němž byl Syn zplozen. "Bůh vzkřísil svého Syna" - uvedl ho na scénu dějin - v souladu s úžasnou předpovědí Žalmu 2:7. V dalším verši přidává další důkazní text, aby potvrdil pozdější Ježíšovo **vzkříšení** z mrtvých. Ve 33. verši se však Pavel zabývá původem Syna: "Dnes jsem tě zplodil". A Pavel si nemyslí, že "dnes" znamená "věčnost".

Pavlovy názory se pro potomky zapsaly do spisů jeho společníka na cestách Lukáše (který napsal více Nového zákona než ostatní autoři). **Podrobně** popsal **původ Božího Syna** a zaznamenal mimořádnou návštěvu Gabriela u Marie. Gabriel poskytl samotnou teologii Božího Syna, kterou církev později tragicky zavrhl. "Jak se stane," ptá se Marie, "že budu mít syna, když nemám vztah s manželem?" Na tento velmi rozumný dotaz anděl odpověděl a stanovil základní zásady křesťanské teologie: "Sestoupí na tebe svatý duch a moc Nejvyššího tě zastíní. *Právě proto (dio kai)* bude ten svatý, který se má narodit, nazýván Boží Syn."

Prostřednictvím krkolomných argumentů církevních otců, nasáklých řeckou filozofií, bylo toto krásné učení od Boha prostřednictvím anděla Gabriela potlačeno a fikce o prehistorickém a předlidském (a tedy v podstatě ne-lidském) Ježíši byla prosazena jako biblická pravda. Nejprve byl za Justina Mučedníka ze Syna učiněn preexistující anděl/Syn (kterého dnes miliony horlivých svědků Jehovových ztotožňují s Michaelem Archandělem). Později, za Origena a jeho nástupců, se Syn stal "věčně plozeným Synem". Žalm 2:7 a jeho citace v Novém zákoně nám představují biblickou alternativu. Stačí, aby se čtenář rozhodl sám. Myslel Bůh, když řekl "dnes jsem se stal tvým Otcem" (Ž 2:7), "dnes", nebo to skutečně myslel "ve věčnosti"? Domníváme se, že vzácná slova Písma by nikdy neměla být podrobena tak drastickému zacházení, natož aby výsledky tohoto útoku na jazyk zjevení vnucovala církev pod hrozbou kacířství!

Zkuste s přáteli a návštěvníky bohoslužeb probrat tato důležitá témata týkající se neodbytné otázky: "Kdo je vlastně Ježíš?". Možná budete překvapeni, jakou ne-

vraživost mohou tato témata vyvolat. Někdy je zapotřebí energické diskuse a zkoumání, pokud se máme uchýlit pod slova Pravdy, která nám dal milostivý Bůh. Lukáš 1:35 by měl být zcela dostačujícím podkladem pro největší ze všech otázek, totiž pro otázku identity a původu Ježíše jako Božího Syna, rozhodně ne Boha Syna. Bůh je jen jeden, ne dva nebo tři (1 Kor 8:4-6). Ježíš je panensky zplozený Syn, jedinečný jako druhý Adam, počátek nového stvoření člověka, Pán Mesiáš (Ž 110:1; Lk 2:11). Znovuzrozením, regenerací, pod mocí Pravdy musíme prožít své "božské zplození".

Je cenné vyhledat si různé výskyty slova "narozený, zplozený z Boha" v Janových listech a podívat se, jak tento autor rád prohlašoval Ježíše za Krista, zplozeného Syna Božího (1 Jn 5:18, ne KJV) a křesťany za "zplozené" Bohem (1 Jn 2:29; 3:9; 4:7; 5:1, 4, 18a; 18b mluví o Ježíši).

Upozornění

Některé moderní parafráze Bible téměř znemožňují zachytit informaci, že Boží Syn byl zplozen, přiveden na svět, v lůně Marie před dvěma tisíci lety: Například *Living New Testament* si v Janovi 1:1 dovoluje obrovské volnosti: "Dříve než cokoli jiného existovalo, byl Kristus u Boha. On byl vždycky živý a sám je Bůh. On stvořil všechno, co existuje..." Tohle text vůbec neříká! Čtenáři by se měli seznámit buď s řeckým interlineárem, nebo se střízlivým překladem originálu, jako je NASU. "Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha." Jan neříká nic o tom, že na počátku byl *Boží Syn*. Mluvil o slově neboli moudrosti, o velkém Božím záměru.

Dokonce i velké písmeno pro Slovo je nelegitimní, protože se v originále nevyskytuje. Stejně tak není správné číst "všechno bylo stvořeno skrze něj". Ani to řecký originál nevyžaduje. Jan nenapsal "na počátku byl **Boží Syn** Ježíš". Odkazoval na Genesis jako na přípravu k ohlášení **počátku Syna**, kdy se Boží slovo neboli mysl, inteligence, plán vtělil do lidského Mesiáše (Jan 1:14), který, jak dobře popsali Lukáš a Matouš, **vstoupil do existence** jako jedinečný Syn jedinečným stvořitelským zázrakem v Marii.

Mojžíš a Eliáš při Proměnění

Je zjevení Mojžíše a Eliáše s Ježíšem na hoře proměnění, jak je zaznamenáno v Matoušově evangeliu 17:1-9, pozitivním důkazem, že tito dva muži byli naživu, těšili se nesmrtelnosti a že tak zůstali naživu v nebi až do dnešního dne?

Kdyby se jednalo o ojedinelou pasáž Písma, mohla by tento názor silně podporovat. Je však třeba ji číst v souvislostech. Bezprostředně navazuje na verše 27 a 28 předchozí kapitoly: "Syn člověka přijde ve slávě svého Otce se svými anděly a tehdy odmění každého podle jeho skutků. Amen, pravím vám, že tu stojí někteří, kteří neokusí smrti, dokud neuvidí Syna člověka přicházet v jeho Království".

"Po šesti dnech [Lukáš: 'Asi osm dní po těchto slovech'] vzal Ježíš Petra, Jakuba a Jana na vysokou horu a proměnil se před nimi. Jeho tvář zářila jako slunce a jeho oděv byl bílý jako světlo."

Předběžný náhled

Tato scéna byla ukázkou zjevujícího se Krista ve slávě jeho budoucího království, podobně jako se na plátně promítají scény z nadcházejícího filmu, aby se diváci mohli informovat. Bylo to proroctví v obraze. Byla to scéna jako vystřižená z daleké budoucnosti. Ještě se to nestalo. Kristus se ještě nezjevil ve slávě se svými anděly; ještě nevzkřísil mrtvé ani neudělil nesmrtelnost žijícím věřícím; ještě neodměnil každého učedníka podle jeho činů. Příslib jeho budoucího příchodu, který zahájí Království, je však jistý. "Hle, přijdu rychle a má odměna je se mnou, abych každému dal podle jeho činnosti" (Zj 22:12).

Proměnění mělo Petrovi, Jakubovi a Janovi (a nám) poskytnout krátký náčrt slávy Kristova druhého příchodu, kdy oni, stejně jako všichni věřící (včetně Mojžíše a Eliáše), budou vládnout na zemi s Kristem (Zj 5:10). "Až se zjeví Kristus, který je naším životem, pak se s ním ve slávě zjevíte i vy" (Kol 3:4). "Sláva" je synonymem pro nadcházející slavné království.

Petr později tuto úchvatnou epizodu okomentoval. Byl svědkem Kristova utrpení a zároveň účastníkem slávy, která se má zjevit (1 Pet 5:1). Toto království bylo v době, kdy Petr psal tento text, snad v roce 60 n. l., ještě budoucností. Je budoucí i dnes. Přijde však

v Bohem určený čas (Sk 17,31) a zastihne většinu světa nepřipravenou (L 12:39, 40; 1 Tes 5:2, 3).

Očití svědci Jeho Majestátu

Po prvních vyděšených okamžicích Petr věděl, že prožívá krátký obraz Kristova příchodu a království. Když se asi o 35 let později obracel ke všem věřícím, řekl: "Když jsme vám oznamovali moc a příchod [parousie, druhý příchod] našeho Pána Ježíše Krista, neřídili jsme se chytře vymyšlenými mýty, ale byli jsme očitými svědky jeho velebnosti, když jsme s ním byli na svaté hoře" (2 Pet 1:16-18).

Že proměnění bylo viděním, které zmizelo, a ne skutečným, konkrétním zjevením Mojžíše a Eliáše, dokazují Kristova slova v Matoušově evangeliu 17:9: "Když sestupovali z hory, Ježíš jim přikázal: 'Nikomuto vidění [orama] nevyprávějte, dokud Syn člověka nevstane z mrtvých.'"

Mojžíš, Eliáš a všichni věrní všech věků zatím odpočívají ve "spánku smrti". Mrtví "nic nevědí" (Kaz 9:5) a nemají žádné vědomí o dějinných událostech. V příští vědomé vteřině po usnutí ve smrti se věrní probudí k nesmrtelnosti v Božím království, které má začít na zemi po celém světě, až se Ježíš vrátí (Dan 12:2, 13) (Jeanette Reeves, *The Restitution Herald*, červenec 1971).

Jasně uvažování o spáse

"Učení o spáse vyžaduje jasné myšlení," napsal pan H. W. Armstrong v článku z roku 1963 "Miliony lidí nevědí, čím Ježíš Kristus skutečně byl", který byl přetištěn v časopise z 31. července 2003. Dosáhl však pan Armstrong ve své snaze ukázat význam vykoupení a to, kdo je Ježíš, objasnění?

Armstrong vychází z předpokladu, že člověk Ježíš mohl zaplatit trest smrti pouze za jednu jinou lidskou bytost. "Žádná lidská bytost nemohla spasit lidstvo."

Tímto poněkud velkolepým tvrzením, které nemá oporu v Písmu, pan Armstrong zřejmě popřel Pavla, který napsal: "Je jeden Bůh a jeden prostředník mezi Bohem a člověkem, člověk Mesiáš Ježíš" (1 Tim 2:5).

Jestliže Bůh určil člověka, jedinečného Božího Syna, aby zemřel za hříchy světa, bylo by moudré, abychom tuto skutečnost přijali s vírou a nepolemizovali s ní. Neposkrvněný beránek, Ježíš, pokud tak Bůh rozhodl,

je zcela dostačující pro úkol zachránit lidské pokolení (1 Pet 1:19, 20). Bůh je ten, kdo určuje, kdo smí nebo nesmí zachránit lidstvo před smrtí.

Armstrong také napsal: "Bůh nemůže zemřít." "Proto bylo nutné, aby existoval někdo, kdo je zároveň lidský i božský." Následovala překvapivá aplikace 1 Timoteovi 6:16 - ve skutečnosti jde o odkaz na Otce - na Ježíše, který prý "jediný má nesmrtelnost". Armstrong pak říká, že účinné vykoupení za lidstvo vyžadovalo "Boží život, život Stvořitele".

Pan Armstrong prohlásil, že Ježíš byl "přenesen do te-la a narodil se z Panny Marie". Ježíš byl tedy podle Armstronga "Bůh učiněný smrtelným lidským tělem". Výsledkem bylo, že "ten, který byl Bohem, byl proměněn v lidské tělo se všemi jeho slabostmi".

To je ohromující představa! Nesmrtelný Bůh se vzdal nesmrtelnosti. Co je to za Boha?

Je zcela zřejmé, že pan Armstrong problém, který předkládá, nevyřešil. Na jedné straně říká, že smrt člověka nestačí ke spáse. Na druhé straně Ježíš přestal být Bohem, když se stal člověkem! Pak tedy ten, kdo zemřel (protože Bůh nemůže zemřít), byl člověk! Podle premis pana Armstronga byla Ježíšova smrt obrovským selháním, protože ten, kdo zemřel (Bůh nemůže zemřít), nebyl v té době ve skutečnosti Bůh, ale člověk! A jedna lidská bytost není způsobila k tomu, aby podle pana Armstronga odčinila hříchy světa.

Armstrongem popisovaný Ježíš byl i nebyl Bůh. Byl Bohem, ale když se stal člověkem, už jím nebyl. Ten, "který jediný má nesmrtelnost" (Ježíš, podle pana Armstronga), se dokázal nesmrtelností vzdát, aby mohl zemřít. Přitom bývalý Bůh již nebyl Bohem. Jako člověk zemřel. Ale celá podstata argumentace pana Armstronga, vyložená na začátku, spočívala v tom, že smrt člověka byla nepřiměřená!

Biblické řešení, které panu Armstrongovi uniklo, spočívá v tom, že Ježíš byl zplozenou lidskou bytostí (Mt 1:20; Lk 1:35; 1 Jan 5:18b, ne KJV; Ž 2:7). Protože Syn byl zplozen - což znamená, že vstoupil do existence -, nebyl Bohem. Existuje pouze jeden věčný Bůh a o tomto jediném Bohu se v Bibli stokrát říká, že je Otec.

Bůh Stvořitel, Ježíšův Otec, určil, aby jeho jedinečně zplozený, bezhříšný Syn dosáhl záměru, který mu byl

přidělen, tedy aby hlásal Boží království a poté zemřel za nás všechny. Jakmile je Otec prohlášen za jediného a pravého Boha (Jan 17:3; 1 Kor 8:4-6) a Ježíš je vnímán jako lidský, zplozený Syn jediného Boha - *adoni*, "můj [lidský] pán", nikoli *Adonai*, v Žalmu 110:1 -, není s jeho smrtí, smrtí tak cennou v Božích očích, že nás vykoupí z našich hříchů, samozřejmě za předpokladu, že budeme Syna poslouchat (Jan 3:36) a uvěříme jeho evangeliu o Království, vůbec žádný problém. Při naslouchání úžasnému Božímu Synovi se prostí lidé divili, že Bůh dal lidem takovou moc (Mt 9:8).

Komentáře

"Poté, co jsem pomalu strávil vaši knihu o *Self-Inflicted Wound* (Sebepoškozování) v křesťanství, chci vám poděkovat za úžasné postřehy. Tato kniha a další články z vašich stránek mi poskytly úžasný obraz našeho Nebeského Otce a Jeho Pomazaného. Písmo je jasné a jednoduché, zvláště když se na něj díváme jako na takové, jaké je, a ne skrze vyznání víry nebo tradice církví. Děkuji vám, že si vás náš Nebeský Otec použil ke své práci pro své Království!" - *Finsko*

"Jsem ti moc vděčný, že jsi napsal knihu o *Trinity, Christianity's Self-Inflicted Wound* (Trojice, sebepoškození křesťanství). Ani nevíš, jak mi otevřela nový, úžasný svět pravdy. Udělám vše pro to, aby si ji mohli přečíst i moji přátelé v Itálii a přijmout pozhánání, které plyne z poznání a pochopení pravdy o Bohu a jeho Synu." - *New Jersey*

"Mám tvou knihu *The Doctrine of the Trinity: Christianity's Self-Inflicted Wound* a používám ji jako stálý zdroj informací. Byla mi velkým pomocníkem na mé cestě za pravdou." - *Oregon*

"Třicet let jsem zde na Filipínách působil jako hlasatel evangelia Assemblies of God ("Boží shromáždění"). V červenci 2002 však Anthony Buzzard a Charles Hunting vedli v Cebu City seminář, který kladl důraz na Boží království, na to, kdo je Ježíš, a na další témata. Moje mysl byla otevřená, zejména pro učení o monoteismu, jednom Bohu. Proto jsem důkladně studoval zaslíbení o Království, že zdědíme zemi, nikoli "půjdeme do nebe", čemuž jsem dříve věřil, protože to bylo učení trinitářů. Nyní věřím, že "zdědit nebe" je naprosto falešné. Chtěl bych poděkovat Bohu za to,

že použil Anthonyho Buzzarda a jeho společníka k šíření tohoto učení po celém světě, aby lidé porozuměli psanému Božímu slovu. Bibli musíme studovat obzvláště pečlivě, abychom se nenechali zmást. Vyzývám ty, kdo věří učení o Trojjediném Bohu a třech osobách, aby pečlivě hledali Pravdu, aby nebyli uvedeni v omyl. Dnes se nebojím sdílet a vyučovat toto poznání, i když někteří budou po jeho vyslechnutí překvapeni. Děkuji vám a Bůh vám žehnej." - *Petera a Harolda Guzmany můžete kontaktovat na adrese Restoration Fellowship, Box 59, Cebu City 6000, PHILIPPINES.*

"Slyšela jsem o vaší knize v jednom rozhlasovém pořadu a nemohla jsem ji odložit. Všechno mi začalo dávat dokonalý smysl. Prozkoumala jsem i další autory a spisovatele a všichni mi něco dodali. Nyní je mým nejoblíbenějším veršem Jan 17:3 (celá 17. kapitola je dobrá, ale 3. verš je hřebíkem na hlavičku). Prošla jsem si celým tím emočním výletem, kdy jsem se cítila křesťanstvím zrazená, obelhaná. Pak jsem se přes to přenesla. Pravda je vždycky závan čerstvého vzduchu. Teď si mohu odpočinout, studovat a učit se a věřit. Díky za všechno, co děláte, abyste pomohli lidem, jako jsem já. Co se týče ostatních, ano, celá moje rodina se ke mně na této cestě připojila, stejně jako mnoho dalších lidí, se kterými mluvíme. Někteří jsou vnímaví a jiní ne. Dávám jim čas." – *Oregon*

"Neunavuje nás děkovat vám za váš skvělý časopis. Je jako bonbónek pro mou duši. Posiluje ji a duchovně obohacuje božským slovem od Boha. Vaše materiály se k nám dobře dostávají. Nebojte se, že vám nepíšeme, abychom vám to oznámili. Od roku 1999 jsme procházeli těžkostmi, jako jsou povodně a hlad, ale Bůh je veliký a je třeba ho chválit, protože žijeme, někteří z nás." – *Malawi*

Třináctá výroční teologická konference 23.-25. dubna 2004, McDonough, Georgia

Probíhají přípravy na náš každoroční setkání všech, kteří se radují z jediného Boha Izraele a z jeho Syna, Mesiáše. Očekáváme zvýšený počet účastníků a navrhujeme, aby se shromáždění konala několik mil jižně od biblické školy v Atlantě v nových prostorách, které byly nedávno postaveny pro Cornerstone Church of God. Jsme vděční pastoru Davidu Rileymu za poskytnutí této krásné budovy. Očekáváme návštěvníky z Rakouska, Austrálie a Velké Británie a zveme všechny ty z vás, kteří každý měsíc laskavě čtou *Focus on the Kingdom*.